

ข้อ ๐๒๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง อำเภอลำปำ จ.มหาสารคาม

จัดทำโดย : หน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง
อำเภอลำปำ จ.มหาสารคาม

คำนำ

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ เพื่อประเมินความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบพนักงานและผู้บริหารทุกคนและเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันการทุจริตการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อรักษามาตรฐานความโปร่งใสและเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการเชิงรุก เพื่อป้องกันความเสี่ยงระดับสูง รวมถึงลดข้อครหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืนในปีงบประมาณถัดไป

คณะผู้จัดทำ

หน่วยตรวจสอบภายใน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๙

สารบัญ

รายการ

หน้า

ส่วนที่ ๑ ความเสี่ยงด้านทุจริต	๑
• ความเสี่ยงการทุจริต	
• วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
• ประเด็นความเสี่ยงที่ ๓: การจัดซื้อจัดจ้าง	
• ประเด็นความเสี่ยงที่ ๔: การบริหารงานบุคคล	
• เกณฑ์การประเมินระดับความเสี่ยง (หมายเหตุ)	
ส่วนที่ ๒ กรอบแนวคิดความเสี่ยงการทุจริต	๒
• กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
• องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	
• ขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
• ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
ส่วนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙	๖
• การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการ	๗
• การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	๗
• การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๘
• การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงของการทุจริต	๑๐.
• การจัดทำมาตรการการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต	๑๑

ส่วนที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว กับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน ของกำนัล

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร ได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุม ภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้าน การทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือ ประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะ ไม่มีการทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมิน ความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่างๆ ภายในองค์กรที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มี มาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการ ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓. การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงาน ปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติ ที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงาน ให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

ส่วนที่ ๒

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations 2013) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็น มาตรฐาน ที่ได้รับการยอมรับมา ตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี 1992 โดยที่ผ่านมามีการออกแนวทางด้าน การควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี 2006 เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report – Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ 2 เมื่อปี 2009 เป็นแนวทางด้านการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ 3 ในปี 2013 เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control – Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี 2013 นี้ยังคงยึดกรอบ แนวคิดเดิมของปี 1992 ที่ กำหนดให้มีการควบคุมภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่นๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มเติมเรื่องการ สอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามี ความสำคัญ อย่างยิ่งในการ ที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายใน กิจการ สำหรับมาตรฐาน COSO 2013 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ 1 – องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ 2 – คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ 3 – คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ 4 – องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ 5 – องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 2: การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

- หลักการที่ 6 – กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ 7 – ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ 8 – พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ 9 – ระบุและประเมินความเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 3: กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ 10 – ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ 11 – พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม
- หลักการที่ 12 – ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ 4: สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ 13 – องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ 14 – มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กร ให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ 15 – มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 5: กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

- หลักการที่ 16 – ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ 17 – ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุม ภายในมีประสิทธิภาพ

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

Detective : ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่อง ตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่า ทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริต เข้ามาได้

Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้า ในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต (Unknown Factor)

๒. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure หรือแรงกดดันหรือ แรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กร มีจุดอ่อน และRationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ ตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (The Fraud Triangle)

๓. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

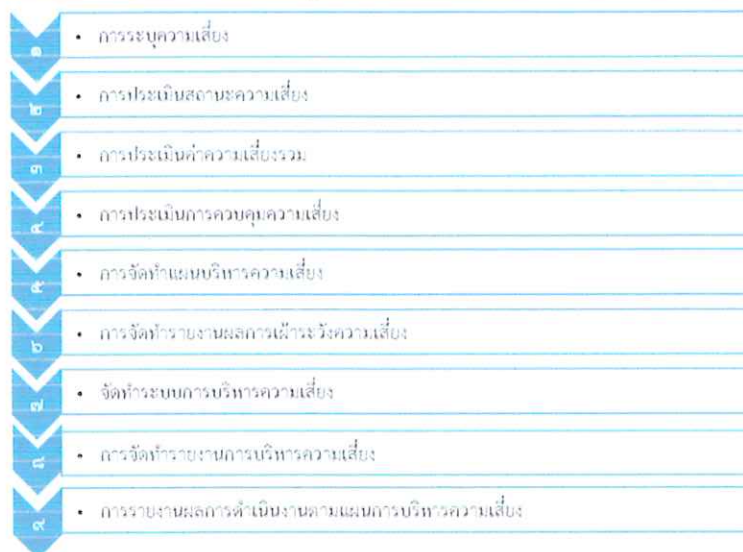
๖.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ของทางราชการ

๖.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๖.๓ ความเสี่ยงการทุจริตการใช้จ่ายงบประมาณ

๔. ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๕. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต																																																
<p>๑. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต</p>	<p>เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับ ใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้านผลกระทบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูปของควมถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ - ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่ การเงิน <table border="1" style="margin: 10px auto;"> <thead> <tr> <th colspan="6">ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">โอกาส (Likelihood)</th> <th colspan="5">ผลกระทบ (Impact)</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>2</th> <th>3</th> <th>4</th> <th>5</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5</td> <td>ปานกลาง</td> <td>สูง</td> <td>สูงมาก</td> <td>สูงมาก</td> <td>สูงมาก</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>ต่ำ</td> <td>ปานกลาง</td> <td>สูง</td> <td>สูงมาก</td> <td>สูงมาก</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>ต่ำ</td> <td>ปานกลาง</td> <td>สูง</td> <td>สูง</td> <td>สูงมาก</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>ต่ำ</td> <td>ต่ำ</td> <td>ปานกลาง</td> <td>ปานกลาง</td> <td>สูง</td> </tr> <tr> <td>1</td> <td>ต่ำ</td> <td>ต่ำ</td> <td>ต่ำ</td> <td>ต่ำ</td> <td>ปานกลาง</td> </tr> </tbody> </table>	ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)						โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)					1	2	3	4	5	5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก	4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)																																																
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)																																															
	1	2	3	4	5																																											
5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก																																											
4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก																																											
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก																																											
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง																																											
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง																																											
<p>๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต</p>	<p>เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของ ความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยง การทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติกรรมทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของ กระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor)</p>																																															

วิธีการ/ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

<p>๑. การจัดทำ แผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริต</p>	<p>เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมิน การบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ที่กำหนดไว้</p>
--	--

ส่วนที่ ๓

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ดำเนินการผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณากระบวนการจัดการความเสี่ยงการทุจริตของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง ที่ได้ดำเนินการผ่านมา รวมถึงข้อมูลสถิติเรื่องร้องเรียนการทุจริตและเรื่อง การลงโทษทางวินัยของเจ้าหน้าที่ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน และภายนอกที่ได้สะท้อนผ่านผลคะแนนเครื่องมือแบบวัด IIT และ EIT ของการประเมิน ITA ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง ได้วิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง ซึ่งวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ข้อ ๐๒๑ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ / ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อหน่วยงาน. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสง อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

ประเภทความเสี่ยงด้านที่ ๓ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

ชื่อ กระบวนการ / โครงการ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต
1	การอนุมัติ TOR และราคากลาง	1.คณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง หรือเจ้าหน้าที่พัสดุ กำหนดราคาสูงกว่าความเป็นจริง 2.คณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง หรือเจ้าหน้าที่พัสดุ กำหนดขอบเขตของงานเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง
2	การพิจารณาผลการประกวดราคาและรายงานผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้าง	ผู้รับจ้างใช้ประโยชน์จากการมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น มีการเสนอผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ
3	การบริหารสัญญา	1.คณะกรรมการตรวจรับ ได้รับผลประโยชน์ต่างตอบแทน เพื่อให้การตรวจรับงานผ่าน แม้จะไม่ใช่ไปตามสัญญา หรือมีการเรียกรับสินบน ให้ตนเอง 2.คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือเจ้าหน้าที่พัสดุ ขอแก้ไขสัญญาหรือใบสั่งจ้าง อาทิ ระยะเวลาการส่งมอบงาน งานเพิ่ม งานลด เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง
4.	การส่งมอบงาน/การตรวจรับงาน	1.คณะกรรมการตรวจรับพัสดุทำการตรวจรับงานไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขในสัญญา หรือใบสั่งซื้อสั่งจ้าง 2.มีการให้สินบน/สินน้ำใจเมื่อคณะกรรมการตรวจพบปัญหาซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูงมาก (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป) โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้สูง (ร้อยละ ๑๐) โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้บางครั้ง (ร้อยละ ๕) โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	เหตุการณ์ที่อาจเกิดได้น้อยมาก (ร้อยละ ๓) โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	ไม่น่ามีโอกาสที่จะเกิดขึ้น (น้อยกว่าร้อยละ ๑) โอกาสเกิดการกระทำทุจริต ๑ ครั้งต่อปี

ผลกระทบ (Impact) ที่ส่งต่อการดำเนินงาน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕ สูงมาก	- เกิดความเสียหายต่อรัฐเจ้าหน้าที่ถูกลงโทษข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบ ความเสียหายที่เกิดขึ้น - ความเสียหายด้านการเงิน ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๔ สูง	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าว อย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ มีการร้องเรียนต่อ สื่อมวลชนและมีการออกข่าว - ความเสียหายด้านการเงิน ตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๑ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓ ปานกลาง	หน่วยตรวจสอบภายใน/ภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน - ความเสียหายด้านการเงิน ตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๑ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๒ น้อย	มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - ความเสียหายด้านการเงิน ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๑ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๑ น้อยมาก	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน /เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล - ความเสียหายด้านการเงิน ตั้งแต่ ๐-๑๐,๐๐๐ บาท

การคำนวณและกำหนดระดับความเสี่ยง (Risk Score) โดยการใช้โอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูงมาก (๑๕ คะแนนขึ้นไป)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับ สูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับ ต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ลำดับที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
1.	การอนุมัติ TOR และราคากลาง	1.คณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง หรือเจ้าหน้าที่พัสดุ กำหนดราคาสูงกว่าความเป็นจริง 2.คณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง หรือเจ้าหน้าที่พัสดุ กำหนดขอบเขตของงานเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่ง	2	2	4	ต่ำ
2.	การพิจารณาผลการประกวดราคาและรายงานผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้าง	ผู้รับจ้างใช้ประโยชน์จากการมีความสัมพันธ์ส่วนตัว กับคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างเช่น มีการเสนอผลประโยชน์ตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ	2	2	4	ต่ำ
3.	การบริหารสัญญา	1.คณะกรรมการตรวจรับได้รับผลประโยชน์ต่างตอบแทนเพื่อให้การตรวจรับงานผ่านแม้จะไม่เป็นไปตามสัญญา หรือมีการเรียกรับสินบน ให้ตนเอง 2.คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือเจ้าหน้าที่พัสดุ ขอแก้ไขสัญญาหรือใบสั่งจ้าง อาทิ ระยะเวลาการส่งมอบงาน งานเพิ่ม งานลด เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ผู้รับจ้าง	2	2	4	ต่ำ
4.	การส่งมอบงาน/การตรวจรับงาน	1.คณะกรรมการตรวจรับพัสดุทำการตรวจรับงานไม่สอดคล้องกับเงื่อนไขในสัญญาหรือใบสั่งซื้อสั่งจ้าง 2.มีการให้สินบน/สินน้ำใจเมื่อคณะกรรมการตรวจพบปัญหาซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา	2	2	4	ต่ำ

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

ชื่อกระบวนการ/โครงการ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1.	การอนุมัติ TOR และ ราคากลาง	1.คณะกรรมการจัดทำ ร่างขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง หรือ เจ้าหน้าที่พัสดุ กำหนด ราคาสูงกว่าความเป็น จริง 2.คณะกรรมการจัดทำ ร่างขอบเขตงาน (TOR) และราคากลาง หรือ เจ้าหน้าที่พัสดุ กำหนด ขอบเขตของงานเอื้อ ประโยชน์ให้แก่ ผู้ประกอบการรายใดราย หนึ่ง	ต่ำ	-กำหนดให้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำร่าง รายละเอียดขอบเขตงาน (TOR) และคณะกรรมการ กำหนดราคากลาง ด้วยความ โปร่งใส และตรวจสอบได้ -ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตาม พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัด จ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. 2560	1.แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ จากสำนัก / กองอื่น ร่วมเป็นคณะกรรมการ จัดทำรายละเอียดร่างขอบเขต งาน (TOR) และคณะกรรมการ กำหนดราคากลาง 2. จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำ รายละเอียดร่างขอบเขตงาน (TOR) และคณะกรรมการ กำหนดราคากลางพร้อม กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน เป็นไปตามระเบียบและ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	ตค.68-กย.69		กองคลัง

ชื่อกระบวนการ/โครงการ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
2.	การพิจารณาผลการ ประกวดราคาและ รายงานผลการพิจารณา การจัดซื้อจัดจ้าง	ผู้รับจ้างใช้ประโยชน์จาก การมีความสัมพันธ์ ส่วนตัว กับ คณะกรรมการจัดซื้อจัด จ้างเช่น มีการเสนอ ผลประโยชน์ตอบแทนใน รูปแบบต่าง ๆ	ต่ำ	1. กำหนดกระบวนการที่ ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ 2. แต่งตั้งคณะกรรมการที่มา จากหลายฝ่าย / สำนัก / กอง 3. นำระบบเทคโนโลยีมาใช้ 4. มีการเปิดเผยข้อมูลต่อ สาธารณะตามแนวทาง เปิดเผยข้อมูลสำหรับ โครงการ โปร่งใสในการจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ เพื่อควบคุม ประเด็นความเสี่ยงทุจริตตาม หลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติ การจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 กำหนด	1. จัดทำขั้นตอนการพิจารณา อย่างละเอียดพร้อมเผยแพร่ให้ ทุกฝ่ายทราบ 2. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากสำนัก / กองอื่น ร่วมเป็นคณะกรรมการ 3. ใช้ระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ แบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ ข้อมูลโปร่งใส และลดโอกาส แทรกแซง 4. รายงานผลการพิจารณาให้ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เช่น ทางเว็บไซต์ ของหน่วยงาน	ตค.68-กย.69		กองคลัง

ชื่อกระบวนการงาน/โครงการ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
3.	การบริหารสัญญา	คณะกรรมการตรวจรับ ได้รับผลประโยชน์ต่าง ตอบแทน เพื่อให้การ ตรวจรับงานผ่าน แม้จะ ไม่เป็นไปตามสัญญา หรือมีการเรียกรับสินบน ให้ตนเอง	ต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดให้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุอย่าง โปร่งใส ตรวจสอบได้ กรรมการตรวจรับพัสดุควรมา จากหลายสำนัก / กอง ร่วมกัน ตรวจสอบเพื่อป้องกันการเอื้อ ประโยชน์ให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือ พวกพ้อง กำหนดมาตรฐานในการตรวจรับ พัสดุที่ชัดเจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและกลไก การแจ้งเบาะแสการทุจริตในการ ตรวจรับพัสดุ มีการตรวจสอบและติดตามการ ทำงานของคณะกรรมการ มีการระบุขั้นตอนในการปฏิเสธ พัสดุที่ไม่ได้มาตรฐานและ กระบวนการแก้ไข หน่วยงานมีมาตรการป้องกัน การทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ 	<ol style="list-style-type: none"> แต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากสำนัก/กองอื่น ร่วม เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ มีแนวทางหรือคู่มือในการตรวจรับพัสดุที่ ชัดเจนเช่นวิธีการตรวจสอบคุณภาพ ปริมาณ และเงื่อนไขอื่น ๆ แจ้งหลักเกณฑ์/แนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบและนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีช่องทางการแจ้งเบาะแส หากเกิดการ ทุจริต/ไม่โปร่งใสในการตรวจรับพัสดุไม่ตรง ตามรูปแบบรายการ(TOR) มีการบันทึกข้อมูลและหลักฐานทุก ขั้นตอนของการตรวจรับพัสดุอย่างละเอียด มีการถ่ายรูปการตรวจรับและต้องรายงาน ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น มีการจัดทำแนวทาง ขั้นตอนการปฏิเสธ พัสดุที่ไม่ได้มาตรฐาน และกระบวนการแก้ไข มีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการปฏิบัติตาม กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด จัดทำประกาศคดีให้ งดรับของกำนัลจาก การปฏิบัติหน้าที่พร้อมให้เจ้าหน้าที่ลงชื่อ ทุกรายพร้อมประกาศในที่เปิดเผยต่อ สาธารณะ 	ตค.68-กย.69		กองคลัง

ชื่อกระบวนการ/โครงการ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง								
ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
4.	การส่งมอบงาน/การ ตรวจรับงาน	1.คณะกรรมการตรวจ รับพัสดุทำการตรวจรับ งานไม่สอดคล้องกับ เงื่อนไขในสัญญาหรือ ใบสั่งซื้อสั่งจ้าง 2.มีการให้สินบน/ สินน้ำใจเมื่อ คณะกรรมการตรวจพบ ปัญหาซึ่งจะนำไปสู่การ เอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา	ต่ำ	1.คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ กำกับให้ผู้รับจ้างดำเนินการ ตามสัญญา 2.สร้างความตระหนักรู้แก่ เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตาม นโยบาย NO Gift Policy อย่างเคร่งครัด	1.จัดให้มีเจ้าหน้าที่พัสดุตลอดจนผู้ มีความรู้ดำเนินการตรวจสอบให้งาน เป็นไปตามรูปแบบรายการที่กำหนด รวมถึงให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่ เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและ รับรองการตรวจรับงานตามเงื่อนไข และข้อกำหนดในสัญญาจ้างให้ ครบถ้วนถูกต้อง 2.แจ้งให้บุคลากรรับทราบและถือ ปฏิบัติตามนโยบาย NO Gift Policy อย่างเคร่งครัด	ตค.68-กย.69		กองคลัง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

1. เรียกรับโดยเฉพาะการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร/คอนโดฯ บ้าน จัดสรร/โรงงาน
2. ผลประโยชน์ทับซ้อน รับจ้างเขียนแบบแปลน และตรวจเอง (ถึงแม้ราชการจะให้มีแบบมาตรฐานอำนวยความสะดวกให้กับ ประชาชนก็ตาม แต่การขออนุญาตต้องมีผังประกอบ จึงต้องว่าจ้าง ผู้ตรวจ หรือผู้อนุมัติ อนุญาต จะได้ผ่านง่าย)
3. เจ้าหน้าที่ของรัฐสมยอมหรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลใน การดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดย มิชอบด้วยกฎหมาย
4. เจ้าหน้าที่ของรัฐสมยอมหรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลใน การใช้อาคารที่ไม่ตรงกับใบรับรองใน ใบอนุญาตหรือที่ยื่นแจ้งต่อเจ้า พนักงานท้องถิ่น
5. การประเมินภาษีที่ต่ำกว่าความเป็นจริง
6. เรียกรับสินบนโดยใช้ตัวกลางเก็บค่าใช้จ่ายรายเดือน (ค่าคุ้มครอง) จากผู้ประกอบการ
7. พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างเหมาของหน่วยงานเป็นตัวแทนการ ยื่นคำขอจดทะเบียนในการขออนุมัติ อนุญาต โดยเรียกรับ ผลประโยชน์หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อสิทธิพิเศษ
8. การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ ชัดเจน อาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อ ความรวดเร็วในการ พิจารณาอนุมัติ อนุญาต
9. การเปิดตรวจสินค้าของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ใช้ดุลพินิจไม่เป็น มาตรฐานเดียวกัน
10. การใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็น มาตรฐานเดียวกัน
11. การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับ เรื่องไว้
12. การเก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์
13. การพิจารณาการตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ
14. เจ้าหน้าที่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินในระบบทำให้การรายงานการรับเงินประจำวันน้อยกว่าที่รับไว้จริง/รับ เงินและออกใบเสร็จการรับเงิน แล้วแต่ไม่นำเงินสด เช็ค นำฝากธนาคารในวันนั้น แต่นำฝากใน ภายหลัง และ อาจนำเงินสดไปใช้ส่วนตัวก่อน
15. ในขั้นตอนการพิจารณาตรวจสอบตามปกติ จะมีการใช้เวลาในการ พิจารณาตรวจสอบ 1 วัน แต่ในบางกรณี อาจมีความจำเป็นจะต้อง ทำการพิจารณาเกิน 1 วันทำการ เช่น กรณีมีความจำเป็นต้องการ นัดหมายกับผู้ ขอรับใบอนุญาตเพื่อลงพื้นที่ทำการตรวจสอบสถานประกอบการก่อนพิจารณาออกใบอนุญาต มีความเสี่ยงที่ เจ้าหน้าที่ อาจอาศัยช่องว่างหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อาจเรียกรับใน ขั้นตอนของการพิจารณา
16. การดำเนินการออกคำร้องมีการลิดคิวให้กับลูกค้ากลุ่มธุรกิจ
17. รับสินบนเพื่อให้ผ่านมาตรฐาน
18. การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายใน กรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
19. การสุ่มตรวจสอบสถานที่ตั้งสถานบริการ/สถานประกอบการที่ขอ อนุญาต อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ ขออนุญาตบางรายที่ไม่ เป็นไปตามหลักเกณฑ์
20. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อาจมีคณะกรรมการบางท่านเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายที่ คุณสมบัติไม่ถูกต้อง ครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์
21. เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอม ลายมือชื่อ แก้วไขแบบสำรวจ แก้วไข ใบสำคัญรับเงิน มีการใช้ หลักฐานเท็จ ใช้บัตรประชาชนของบุคคลที่เสียชีวิตหรือบัตร ประชาชนหมดอายุ เป็นต้น

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

1. การเข้าตรวจ หรือเยี่ยม สถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน
2. การเปลี่ยนแปลงข้อกล่าวหา (ฐานความผิด) จากหนักเป็นเบา หรือ จากเบาเป็นหนัก
3. การบิดผันข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนคดีอาญา
4. การทำบัตรสนเท่ห์ว่ามีเรื่องร้องเรียนผู้ประกอบการ เพื่อทำการ ตรวจสอบกรณีผู้ประกอบการร้านค้าอื่นๆ ที่ไม่จ่ายเงินพิเศษรายเดือน
5. การใช้ตัวกลางในการรับเงินพิเศษ หรือเก็บเงินรายเดือน กับ ผู้ประกอบการต่างๆ
6. การใช้ดุลพินิจในการ อนุมัติ หรือ ยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อประโยชน์ มีผลประโยชน์ทับซ้อน
7. การออกระเบียบ กฎหมาย ข้อสั่งการต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ มี ผลประโยชน์ทับซ้อน
8. การให้ทุนสนับสนุนการศึกษา วิจัยต่างๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบ เส้นสาย ระบบอุปถัมภ์
9. การแต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการต่างๆ ให้กับพรรคพวก มี ระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์
10. ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การซื้อ ขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการวินัย เป็นต้น
11. การเรียกเก็บเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน/การเรียก เงินค่าแรกเข้า (แป๊ะเจี๊ยะ) เพื่อแลกกับการเข้าเรียนในโรงเรียน ใช้ อำนาจในการแจกจ่าย
12. จัดสรรงบประมาณ ลงพื้นที่ หรือจัดทำโครงการ ที่มีผลประโยชน์ ทับซ้อนหรือมีการแลกผลประโยชน์ในภายหลัง
13. การประเมินราคาไม่ตรงกับสภาพทรัพย์สินที่นำมาจำหน่าย
14. การเปลี่ยนทรัพย์สินที่ลูกค้านำมาจำหน่าย
15. การยกยอกทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้น จับกุม ไม่ระบุในบัญชี ของกลาง
16. การลดปริมาณของกลางเพื่อลดโทษ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์
17. การกรรโชก (รีดไถ) เรียกเอาทรัพย์สินจากผู้กระทำผิด
18. การเข้าตรวจค้น ปกปิด ซ่อนเร้นไม่มีหมายค้น
19. การทำร้ายร่างกายเพื่อให้รับสารภาพ
20. รู้เห็นกับผู้ที่มาทำการประมุขของหลุดจำหน่าย มีการให้ข้อมูลการ จำหน่ายของหลุดจำหน่ายล่วงหน้ากับพรรคพวกของตนเอง
21. การแอบอ้างชื่อบุคคลอื่น หรือชื่อลูกค้า ยกยอกทรัพย์สินจำหน่ายออกไป
22. เจ้าหน้าที่ของรัฐ รู้เห็นการปลอมแปลงและใช้เอกสารปลอม เช่น การปลอมระวางแผนที่ มีการปกปิดและให้ ถ้อยคำรับรองอันเป็นเท็จ เกี่ยวกับสภาพที่ดิน
23. ผู้บังคับใช้กฎหมาย นำตัวบทกฎหมายไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ

1. ผู้ใช้น้ำมันราชการ นำน้ำมันไปใช้ส่วนตัว เช่น การดูदन้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทาง หรือเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่าย ส่วนน้ำมัน ที่เหลือนำมาใส่ถังหรือทอนเป็นเงินสด โดยเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับ ผู้ประกอบการ
2. เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่า เบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก
3. ยักยอกเงินหลวง ปลอมแปลงเอกสารในการเบิกจ่าย
4. การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ ราย ขึ้นไป อาจไม่มีการสืบราคาจาก ผู้ประกอบการจริง
5. ในการกำหนด TOR การจัดซื้อจัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การออกแบบโครงสร้าง มีการกำหนดขอบเขตหรือเงื่อนไขที่เกินความจำเป็น (Over Designs) เพื่อให้มีการประมาณการราคา ในส่วนนี้ โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน
6. คณะกรรมการกำกับการจ้างที่ปรึกษา/คณะกรรมการตรวจรับงาน มี การตรวจรับในแต่ละงวดงานหลายครั้งเกินความจริง เพื่อประโยชน์ ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม หรือมีการล่วงเวลาในการเรียกรับทั้งที่ไม่มี ประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ
7. คณะกรรมการ หรือ อนุกรรมการต่างๆ ของหน่วยงานมีการประชุม ที่เกินความจำเป็น เพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม
8. การจัดโครงการต่างๆ ของหน่วยงานที่แอบแฝง หรือที่เกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า โปร่งใส
9. มีการใช้ดุลพินิจในการเบิกจ่ายค่าวิทยากรบุคคลภายนอกที่สูงโดยมี ผลประโยชน์แอบแฝง
10. การกำหนดราคากลางไม่ใช่ค่า K มาปรับ
11. ผู้รับจ้างขออนุมัติใช้วัสดุ แต่ไม่ได้นำวัสดุที่ขออนุมัติมาใช้
12. ผู้รับจ้างปล่อยปละละเลยให้ผู้รับจ้างเหมาช่วง
13. มีการล่อลวงสเปควัสดุที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน
14. การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการ โดยมีการรับเงินหรือ ผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง คณะกรรมการไม่ได้ออกไปดูสถานที่ ก่อสร้าง แต่จะมีการเจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูลตามที่ผู้รับเหมาแจ้งแล้วจึงไปทำการตรวจรับงานก่อสร้าง
15. มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่ การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา
16. มีการประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะมาเป็นผู้สัญญาตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อ กำหนดคุณลักษณะ (TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริง แต่ เป็นการนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดการ แต่งตั้ง คณะกรรมการกำหนด TOR เป็นเพียงการดำเนินการตาม รูปแบบของทางราชการ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับเอกชน
17. การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้างโดยวิธีพิเศษ